

Список використаних джерел:

1. Грабовий А. Навчальний хімічний експеримент як чинник вивчення хімічної мови / А. Грабовий / Біологія і хімія в рідній школі. – 2015. - № 5. – С. 11-17.
2. Гусейханов М. К. Концепции современного естествознания : [учебник] / М. К. Гусейханов, О. Р. Раджабов. – [6-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Изд.- торговая корпорация “Дашков и К”, 2007. – 540 с.
3. Кирюшкін Д.М., Полосін В.С. Методика навчання хімії / Д. М. Кирюшкін, В. С. Полосін. – К. : Вицшк., 1974. – 415 с.
4. Новосьолов П. О., Артемова Л. М. Шкільний хімічний експеримент з використанням побутових хімікатів / П. О. Новосьолов, Л. М. Артемова // Хімія. Науково-методичний журнал. – 2017. - №11-12. – С. 49-67.
5. Чайченко Н. Н. Сучасна методика формування у школярів теоретичних знань з основ хімії / Н. Н. Чайченко. – Суми : Нота Бене, 2001. – 163 с.

Аліна Балабай

Науковий керівник:

к. і. н. Барвінок О.В.

ЗАБУТИЙ КУТОЧОК УКРАЇНИ

В Україні однією із багатьох видатних, але дещо призабутих, архітектурних пам'яток першої половини ХІХ ст. є Чорноминський палац в селі Чорномин, що на Вінниччині. Селище ніби й нічим не відрізняється з-поміж інших сіл нашої мальовничої України, та мало хто знає про його дивовижну історію, тутешніх мешканців і про «перлину» на пагорбі, якою можна милуватися з будь-якого куточка села.

У наш час актуальним є вивчення, збереження і популяризація культурної спадщини історії України в контексті європейського вектору розвитку. Кожен відомий чи призабутий куточок нашої держави є самобутнім, тому ця наукова розвідка є актуальною. Мета її полягає у короткому висвітленні історії села Чорномин та його пам'ятки архітектури першої половини ХІХ ст.

Початкова назва села Чорномин, яке виникло ще у ХVІ ст., – Розбійне. Спочатку тут був дуже давній густий ліс, через який пролягала дорога від Києва до Чорного моря і Криму. По ній ішли підводи, на яких купці везли свої товари в Одесу і не тільки. Але один чоловік на прізвище Шпак вдало для себе оцінив тутешню місцину – темний ліс, підводи з багатим крамом тощо. Він так організував розбійну справу, що прославився в окрузі, а цю ділянку дороги назвали «Шпаків шлях». За

іншою версією, козаки поблизу села напали на турецький загін і вчинили «розбій», відбивши полонених земляків. Від цього і пішла назва Розбійне[2].

Наприкінці XVIII ст., після першого поділу Польщі, частина земель Поділля відійшла маршалу Михайлу Гудовичу, нащадку давнього литовського роду, а інша із селом Розбійне – російському генерал-губернатору Волині й Поділля Тимофію Тутолміну (1739 – 1809 рр.). На початку XIX ст. Розбійну та кілька її фільварків викупив у нього Микола Чарномський. З 1835 р. село називається Чорномин на його честь [5].

Багатьом відома історія графа Станіслава Щенсного Потоцького, що закохався у дівчину небаченої краси Софію Челіне, одним з можливих коханців якої був її касир («уповноважений по касі») М. Чарномський (Mikołaj Czarnomski гербу Ślerowron). Він запустив свою руку в касу графині Потоцької настільки, що зміг викупити у Тутолміна маєток та ще й вибудувати там розкішний палац. Точна дата придбання маєтку Миколою Чарномським не відома, але очевидно, що це були роки після смерті графа Станіслава Щенсного Потоцького (1806) і до смерті Тимофія Тутолміна (1809). Хоча можливо, це сталося в самому кінці XVIII ст. До Розбійної були приписані ще два села – Козлівка і Рибки [1, с. 222].

Конторник в маєтку Потоцьких А. Хращевский так пише про Софію і М. Чарномського: «Він, будучи уповноваженим і маючи можливість асигнувань у касі, якось захопив чималу суму на доплату чудового помістя, купленого у Тутолміна. Після такого зловживання Потоцька відсторонила його від асигнувань у своїй касі. А він, віддалений від каси, почав поступово віддалятися від своєї дами. Вибудував у придбаних володіннях розкішний будинок, у якому кожне віконне скло в бронзовій оправі коштувало 60 карбованців сріблом і, побудувавши таку багату для майбутньої дружини клітку, одружився з шляхтянкою Ярошевською».

Саме М. Чарномський підніс свій рід завдяки несподіваному багатству і зміцнив його серед подільської шляхти. Про нього можна сказати одне – ця людина вміла бути багатогою! Ставши господарем помістя, М. Чарномський змінив назву села Розбійна на Чорномин, можливо, щоб попередня назва не асоціювалася у сусідів і з особою господаря. Нова ж назва підкреслювала присутність родовитого польського пана у володіннях на Україні, і це багатому шляхтичеві було до душі. Герб Чарномських гербу Ślerowron, осілих на Поділлі, веде свій початок із Чорномина, подібно до герба їхнього роду у воєводстві Ястребець.

Початком будівництва палацу в Чорномині вважається 1820 р. Керував будівельними роботами італійський архітектор Франческо Боффо, який у 1822 – 1844 рр. займав посаду головного архітектора Одеси, а також будував у інших містах тодішньої Російської імперії. Серед його творінь відомі палаци графа Воронцова в Одесі та Криму [3].

Чорноминський палац збудований у стилі пізнього класицизму на похилому схилі пагорба серед величезного парку. Прямокутна будова з шестиколонним іонічним портиком з одного боку і напівкруглим ризалітом, що прикриває салон, оточений вісьмома колонами, з іншого. Від великої групи палаців, розсипаних по території колишньої Речі Посполитої, Чорноминський палац відрізняється двома невеликими особливостями. По-перше, він не має власне фронтального фасаду. Шестиколонний портик у великому порядку підіймає трикутний фронтон і гладкий аттик, але не накриває собою вхід, як у інших класичних палацах. Під'їзд до палацу знаходиться біля бічного фасаду і відрізняється портиком, що спирається на перший поверх. Під цим портиком і був головний вхід у дім. Складається враження, що Боффо, проектуючи цей палац, навмисне загубив обов'язкову в ті часи ієрархію фасаду, щоб полегшити композицію всередині. Феномен цієї втрати ієрархії фасаду – це одна з особливостей Чорноминського палацу, побудованого на початку XIX ст. [2].

Друга особливість, що вирізняє палац у Чорномині, це колонада, одна з яких оточує півкруглий ризаліт, а інша підіймає плоский купол. Ось саме ця подібність і наводить на думку про порівняння з фасадом Білого Дому у Вашингтоні, спорудженого у 1792 – 1795 рр. за проектом Ямеса Хобана. Завдяки цьому порівнянню палац у Чорномині здобув назву «Палац із 20-доларової банкноти». Не може бути й мови, що Франческо Боффо знав резиденцію президентів Сполучених Штатів Америки чи бачив її зображення. Але обидва архітектори могли, незалежно один від одного, дізнатися із одного і того ж джерела про тему півкруглого ризаліту з оточенням його колонадою. За свідченнями, що збереглися, можна судити, що палац у Чорномині відрізняється бездоганними, пречудовими пропорціями, завдяки яким його архітектура виглядає елегантно й шляхетно. Мабуть, справедливо про нього написав Антоні Урбанський: «То був премилый палац з надзвичайно гармонійними формами» [4].

Є також розповідь, записана Ярославом Івашкевичем, який відвідав садибу влітку 1916 р.: «Із Гонорівки ми здійснювали прогулянки в різні сторони Поділля. Найбільше запам'ятався похід в Чорномин. Палац розташувався серед прекрасного парку, що переходив у ліс, і тим самим оточення його було монументальним, а сам двір був розміщений на широку ногу, ніби двір якого-небудь удільного князя на Заході. Нікого тоді в домі не було. Але ми оглянули усю красу садиби і вислухали легенди про життя цього дому. З усієї пишності і розкоші найбільш за все мене захопив каретний сарай, у якому розміщались незчисленна кількість екіпажів самого найрізноманітнішого калібру і розряду: карети, американські коляски, що могли бути зрушені з місця хіба що вісімкою коней, якісь колимаги і прегарні чудові брички. Усе минуле XIX століття було представлене у цьому каретнику. Надовго ще потім залишався у мене в

пам'яті запах шкіри, якою були оббиті візки. Великі конюшні-музеї Зальцбурга і Вени нагадували мені згодом Чорномин, але вони не мали для мене такої «екіпажної симпатії», яка виникла там раз і назавжди».

Ландшафтний дизайн маєтку також викликав неприховане захоплення очевидців. Палац знаходився серед величезного парку. Неподалік був ліс, в якому були прокладені пішохідні алеї й широкі гравійні дороги, що служили для автомобільних поїздок і прогулянок верхи. Уздовж стояли лавки, що запрошували відпочити [3]. Навколо палацу в різних місцях росли дуже старі господареві дерева. Під одним із них великим дубом стояла біломармурова скульптура Божої Матері невідомого італійського скульптора. З білого ж мармуру була виконана й інша статуя, що стояла у глибині палацового парку – жіноча фігура з книжкою в руках. У парку росли багато екзотичних дерев, наприклад, лимонні і апельсинові, в просторах теплицях росли навіть пальми. Мешканці села розповідають, що на місці теперішнього яблуневого саду, який заходиться перед самим палацом, раніше стояла не одна мармурова статуя. Але з плином часу вони зникли і на даний момент важко сказати, де вони.

Щодо внутрішнього начиня палацу, то у ньому не було багатої колекції меблів або творів мистецтва. Можна відзначити дві великі китайські і подібних же розмірів японські вази, кілька картин пізнього періоду, кілька годинників у бронзовій оправі, бронзові свічники, старі східні дивани й столове срібло. З часом Чорноминський палац став тісним для своїх власників і в 90-х рр. XIX ст. була зроблена прибудова [3].

Хочеться із сумом додати, що так званий український «Білий Дім» сьогодні уже не той, що колись, – замість фресок біла фарба, замість скульптур – приватні гаражі, замість покоїв – шкільні класи. Так, у маєтку колишнього знатного шляхтича сьогодні розташувалася звичайна сільська школа. Ситуація зі збереженням пам'ятки архітектури настільки складна, що, коли посеред уроку посипалася стеля, учителі й учні написали лист з проханням зробити ремонт у школі самому американському президенту Бушу. Сам палац у селищі знайти не складно, складніше до нього під'їхати ближче. Натомість дивує інше. Про американський Білий Дім, який знаходиться на іншому континенті знають усі, а про наш український – лише одиниці. Ми мріємо потрапити закордон і вперто не бачимо того, що є у нас і заслуговує захоплення й поваги.

Список використаних джерел:

1. Гульдман В. К. Поместное землевладение в Подольской губернии. – Каменец-Подольский, 1898. – 440 с.
2. Соколова М. «Білий дім» у Чорномині, або Чому сільські вчителі написали... Бушу // День. – 2003. – №206.

3. Спадщина. Чорномин. Палац Чарномского. Частина 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://m-a-d-m-a-x.livejournal.com/337101.html>
4. Чорноминський палац – маленьке історичне дежавю. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tviybiznes.com/>
5. Czarnomin // Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, Tom I. – Warszawa : Filip Sulimierski i Władysław Walewski, 1880. – Т. I: Aa – Dereneczna. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dir.icm.edu.pl/pl/Slownik_geograficzny/Tom_I/760.

Аліна Балабай

Науковий керівник:

к. і. н. Скрипник О.М.

СІМЕЙНІ ЦІННОСТІ ТА ТРАДИЦІЇ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

Актуальність теми полягає в тому, що сімейні цінності в тому чи іншому вияві присутні в родинах в різні часи та епохи. Сімейні цінності як основа родинних зв'язків є незмінним явищем, а тому сімейні цінності завжди будуть актуальною темою. На сучасному етапі в Південній Кореї чітко прослідковуються сімейні цінності та традиції минулого. Їхнє чітке перенесення через роки, а то й століття є гідним того щоб досліджувати дану тему.

Південна Корея – країна яка дивує не тільки своєю природою, архітектурою історичним минулим. Це країна де сімейні цінності стоять на першому місці, а традиції майже не змінюються не зважаючи на те який сьогодні рік чи століття. Корея цікава та різноманітна. Я б її назвала країна «Ізюминка», вона вабить до себе своєю ніжністю і в той же час суворістю така багатогранна та цікава, що неможливо не дізнатись про її історію, культуру, традиції.

Мета – дослідити і проаналізувати сімейні цінності та традиції Південної Кореї.

Ряд різноманітних істориків досліджували дану тему серед них можна виділити: Грицак Ю.П. Вороб'єв М.В, Лачина Є. В, Самсонов Д. А, Цай Є. Н.

«Країна ранкової свіжості» – це неофіційна назва Кореї походить від слова «Чосон» - назви останнього корейського королівства. «Чо» означає «ранок», а «сон» - «світле».

Корейська культура складна і різноманітна. Тут зберіглося безліч звичаїв і традицій, характерних для єдиної корейської нації. Маємо на увазі Південну і Північну Корею.